

MINDENT AZ ÚJJAÉPÍTÉSÉRT! Könyvtári szolgáltatások az újraegyesített Vietnamban

MILLER, George

A szerző „All for Reconstruction”: Library Service in a Reunified Vietnam c. cikkét (International Library Review 1978. 10.no. 109–118:p.) BALÁZS Sándor tömörítette.

A vietnami könyvtárak ma fő feladatuknak tekintik, hogy tudományos, műszaki és gazdasági információkkal hozzájáruljanak országuk újjáépítéséhez és fejlődéséhez. Feladataikat egy egységes könyvtári rendszer keretében végzik.

A Nemzeti Könyvtár (31 Trang Hi, Hanoi) 1917-ben alakult. 1922-től kezdve kötelezpéldányként kapta a francia Indokína és Dél-Kína (ekkor francia konceszsiós terület) kiadványait. A kötelezpéldány-jogot a függetlenség kikiáltása után 1946 januárjában HO SI MINH elnök rendeletileg erősítette meg, 1976 októberében pedig – az újraegyesítés után – PHAN VAN DONG miniszterelnök.

Ez az utóbbi rendelet hét pontban fektette le a Nemzeti Könyvtár funkcióit:

1. A vietnami vagy Vietnamra vonatkozó publikációk gyűjtése, feldolgozása és megőrzése (beleértve a doktori disszertációkat és szabadalmi leírásokat), külföldi tudományos és műszaki művek válogatott beszerzése.
2. Az állomány forgalmazása a Kulturális Minisztérium könyvtári rendszerén keresztül Vietnamban és külföldön.
3. Nemzeti és szakbibliográfiák kiadása és terjesztése.
4. Az ország könyvtárainak segítése, közreműködés a könyvtárosok oktatásában és továbbképzésében.
5. A fontosabb könyvtárak munkájának koordinálása.
6. Nemzetközi kölcsönzés és kiadványcsere.
7. Az információk felhasználásának elősegítése a tudomány, a kultúra és a művészetek területén.

A háború alatt a Nemzeti Könyvtár állományát Hanoitól 60 km-re helyezték el, így értékes állománya sértetlen maradt. Egyik legfontosabb funkciója jelenleg: központi katalóguskarton-szolgáltatás a vietnami kiadványokról. A könyvtárak ezen az úton általában két hónap alatt jtnak hozzá az egységes címléirási szabályzat szerint készült katalóguscédulákhoz. Osztályozásra egy ún. „módosított ETO”-t használnak. A hálózat könyvtáraiban általában betűrendes és szakkatalógus található.

A Nemzeti Könyvtár további feladatai közül kiemelkedik a Nemzeti Bibliográfia (Thu' muc quoc gia Viet Nam) havi és évi kiadása. A bibliográfia a 10-nél több példányban

megjelent vietnami kiadványok adatait tartalmazza, a kurrens folyóiratok és sorozatok címeit az éves kumulációkban adják közre. Az 1957 óta folyamatosan megjelenő nemzeti bibliográfia Délkelet Ázsia legrégebben megjelenő ilyen könyvtári szolgáltatása.

A könyvtár további jellemzői: állománya 1 millió kötet és 60 ezer kötött folyóirat-évfolyam, dolgozóinak száma 120, olvasótermi férőhelyeinek száma 200, központi katalógusai nincsenek, csereegyezménye van 124 külföldi könyvtárral, az igazgató és két igazgatóhelyettes munkáját egy Tudományos Tanács segíti.

A főváros másik nagy könyvtára a Hanoi Népkönyvtár. Az 50-es években fő feladata volt az írástudatlanság felszámolására irányuló állami akciók segítése, ma elsősorban az oktatás színvonalának emeléséhez járul hozzá. 300 ezer kötetnyi állományát elsősorban diákok és állami alkalmazottak használják. 1500 beiratkozott olvasója és 1400 rendszeres kölcsönzője van. Állományának csak egy részét kölcsönzi. A központi könyvtárban 21-en, fiókkönyvtáraiban átlag 3-an dolgoznak.

A könyvtár különgyűjteményben őrzi a város történelmére vonatkozó dokumentumokat, és ezzel kapcsolatos rendszeres bibliográfiai munkát végez. Mint nyilvános könyvtár kiállításokat és előadásokat is rendez. Gyermekkönyvtári részlegei működnek mind a központban, mind a fiókkönyvtárakban.

A korábbi Délvietnami Nemzeti Könyvtár, amely Ho Si Minh városban (Saigon) működik, ma már szerves része az egységes vietnami könyvtárügynek. Ezen belül helyzete még nem teljesen tisztázott, jelenlegi megnevezése: „2. sz. Nemzeti Könyvtár, Ho Si Minh város”. Tizennégyemeletes épületében – amit az Unesco támogatásával építettek és 1971-ben nyílt meg – 110 könyvtáros dolgozik. Állománya 300 ezer kötet. (1975 áprilisában csak 200 ezer kötete volt, ezt az újraegyesítés után négy hónapon belül 100 ezer kötettel egészítették ki.)

Említésre méltó nagykönyvtár még a Társadalomtudományi Könyvtár (34 Ly Tu Trong, Ho Si Minh város), 80 ezer kötetnyi állományával.

Könyvtárosképzés három intézményben folyik Vietnamban:

- a Hanoi Egyetem Történelmi Fakultásának Könyvtári Tanszékén 20 tanerővel, négyéves képzés főiskolát végzettek részére,
- a Nemzeti Könyvtárban egyéves tanfolyamok egyetemet végzettek számára,
- a Kultúra és Művészetek főiskoláján középfokú tanfolyamokon.